

EIDSIVA BIOENERGI AS
Kallerudlia 9
2818 GJØVIK

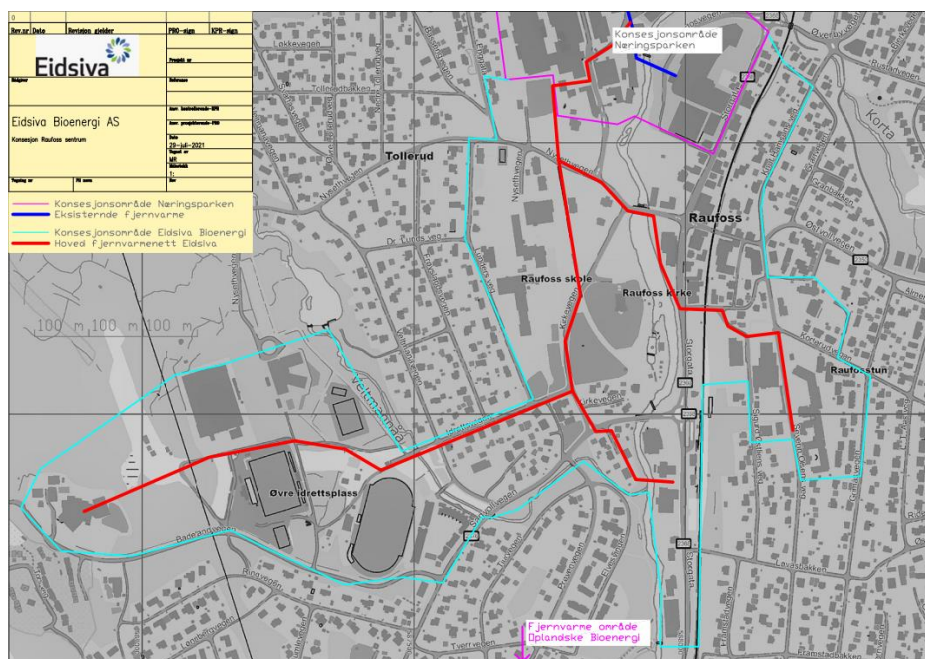
Vår dato: 31.08.2022

Vår ref.: 202112839-17 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Eidsiva Bioenergi AS - Oversendelse av fjernvarmekonsesjon for Raufoss sentrum, Vestre Toten kommune, Innlandet fylke

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Eidsiva Bioenergi AS (EBAS) konsesjon for å bygge og drive et fjernvarmeanlegg Raufoss sentrum. Anlegget ligger i Vestre Toten kommune i Innlandet fylke. Tillatelsen innebærer at EBAS kan levere fjernvarme til Raufoss sentrum, fra det eksisterende fjernvarmeanlegget i Raufoss næringspark. Denne løsningen om såkalte eksterne varmeleveranser er kommet på plass gjennom en avtale mellom EBAS og nabokonsesjonær Solør Bioenergi Solutions AS. Raufoss Næringspark ANS eier fjernvarmeanlegget i Raufoss næringspark, men dette anlegget driftes i dag av Solør Bioenergi Solutions AS. Området som det er gitt konsesjon for er vist med turkis farge på kart under, med det tilstøtende eksisterende konsesjonsområdet i Raufoss næringspark vist i lilla.

Figur 1 – Omsøkt konsesjonsområde for fjernvarme (Kartet kan lastes ned i større målestokk på nve.no).

Søknad

EBAS har søkt konsesjon for fjernvarmeleveranser til Raufoss sentrum i brev av 29.07.2021.

EBAS skriver at de ønsker å etablere et nytt fjernvarmenett, der de skal kjøpe og distribuere varme fra Raufoss næringsparks eksisterende fjernvarmeanlegg, nord for det omsøkte konsesjonsområdet. I dette fjernvarmeanlegget er i dag Solør Bioenergi Solutions AS konsesjonær. Fjernvarmeanlegget i Raufoss næringspark har i dag overskudd i sin varmeproduksjon, og dette kan ifølge søknaden benyttes til å forsyne det omsøkte konsesjonsområdet i Raufoss sentrum. Følgelig søker EBAS i denne omgang ikke om konsesjon for etablering av en ny varmesentral i den fremlagte søknaden. Utbyggingen skal tilpasses slik at det på sikt er mulig å koble sammen Raufoss med fjernvarmeanlegget EBAS i dag har i Gjøvik i et sammenhengende fjernvarmesystem.

NVEs behandling

Søknaden ble sendt på høring i brev av 25.08.2021, med frist for merknader satt til 22.10.2021. Følgende fikk denne på høring; Bane Nor SF, Daimyo Rindi Energi AS, Innlandet fylkeskommune, Naturvernforbundet i Hedmark, Oplandske Bioenergi AS, Solør Bioenergi AS, Statens vegvesen, Statsforvalteren i Innlandet, Veolia Norge AS og Vestre Toten kommune. NVE ba også EBAS om å orientere berørte grunneiere, rettighetshavere og eventuelt relevante tekniske instanser ut over de som står som adressater om høringen og retten til å uttale seg. Høringen ble kunngjort to ganger i Oppland Arbeiderblad og Norsk lysingsblad. På forespørsel fikk Vestre Toten kommune utsatt høringsfrist til 03.11.2021.

Innkomne merknader

Innlandet fylkeskommune skriver i brev av 07.09.2021 at de generelt er positive til prosjekter som bidrar til å redusere klimagassutslippene fra energibruk, og som øker andelen fornybar energiproduksjon i fylket. Bruk av biomasse til forbrenning representerer en betydelig fornybar energiressurs i Innlandet. Fylkeskommunen skriver at det er viktig at bruken av bioenergi styres til formål hvor denne er mest energieffektiv og -økonomisk, samtidig som energifleksibiliteten øker.

På kart vedlagt søknaden ser det ut til at fjernvarmenettet krysser Veltmannåa og Hunnselva. Det er litt uklart for fylkeskommunen om kryssingene skal skje via eksisterende bruer, men det ser ut til at det på ett punkt skal krysses på et sted der det ikke finnes bru fra før. De minner om at tiltak i vassdrag er søknadspliktige, og at EBAS må søke fylkeskommunen om tillatelse i de tilfeller der vassdrag berøres.

Fylkeskommunen opplyser at det ikke er kjente automatisk fredete kulturminner innenfor det omsøkte konsesjonsområdet. Store deler av området inngår i vedtatte reguleringsplaner, der forholdet til kulturminner skal være avklart. De anser potensialet for automatisk fredete kulturminner som så lavt i området, at vi ikke vil kreve arkeologisk registrering av fjernvarmetraseene i forkant, jf. lov om kulturminner § 9. Fylkeskommunen

minner om at dersom det i forbindelse med tiltak i mark blir funnet automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf. lov om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Innlandet fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.

Bane NOR SF skriver i brev av 15.09.2021 at søknaden har vært innom avdelingene Bane Energi og Planforvaltning for uttalelse, uten at de har mottatt merknader fra avdelingene. Bane NOR minner om at tiltak nærmere enn 30 meter fra nærmeste spormidtd medfører søknadsplikt etter jernbaneloven §10. Videre må det inngås avtale med Bane NOR for kryss og nærføring på Bane NORs grunn.

Statens Vegvesen skriver i brev av 28.09.2021 at tiltaket ikke berører deres ansvarsområder, og at de følgelig ikke har merknader til høringen.

Statsforvalteren i Innlandet skriver i brev av 06.10.2021 at det ut ifra deres forståelse av søknaden på nåværende tidspunkt ikke er knyttet konkrete tiltak til søknaden som berører deres fagområder. Statsforvalteren har på bakgrunn av dette ingen merknader til selve søknaden om fjernvarmekonsesjon. Når det skal gjennomføres konkrete tiltak som kan berøre Statsforvalterens fagområder, forutsetter de at Statsforvalteren får uttale seg til disse.

Vestre Toten kommune skriver i brev av 04.11.2021 at kommunestyret har fattet følgende vedtak;

- 1. Vestre Toten kommune er positive til at det gis konsesjon til Eidsiva Bioenergi AS for fjernvarmeutbygging på Raufoss i tråd med innlevert søknad.*
- 2. Vestre Toten kommune forutsetter at endelig trasévalg og eventuelle utfordringer som måtte oppstå i forbindelse med fremføring av fjernvarmenettverket løses i samarbeid med kommunen. Det vises i denne sammenheng til saksutredningen.*

Kommunen påpeker at det i saksutredningen fremgår det at det kan være aktuelt å søke tilknytningsplikt innenfor fjernvarmeområdet. I selve konsesjonssaken gjøres det ikke vurderinger av om enkeltbygg bør utstyres med fjernvarme eller om det bør pålegges tilknytningsplikt. Konsesjonsvurderingen begrenser seg til en overordnet vurdering av varmforsyningen til det aktuelle området som helhet. Dersom konsesjon gis, må kommunen på et senere tidspunkt ta stilling til hvordan plan- og bygningslovens verktøy for å tilrettelegge for fjernvarme skal anvendes. En eventuell tilknytningsplikt bør utformes i tett samarbeid med eventuell konsesjonær.

Gjennom tidligere kommunikasjon med søker og politisk behandling av saken har kommunen signalisert i hvilken grad det er aktuelt for kommunen å tilkoble sine bygg til fjernvarme på kort og lang sikt. Kommunen ser det som sannsynlig at kommunale bygg i

beskjeden grad vil bli en avtager av fjernvarme i Raufoss på kort sikt. Det vil imidlertid være mulig at det er fornuftig med tilkobling av eksisterende kommunale bygg ved fremtidige utskiftninger av oppvarmingsløsninger. Det kan også være fornuftig med tilkobling av kommunale nybygg av en viss størrelse som måtte realiseres innenfor konsesjonsområdet.

Kommunen skriver at det virker fornuftig å utnytte den uutnyttede kapasiteten i det eksisterende anlegget i næringsparken. I tillegg kan tidspunktet være gunstig for fremføring av et fjernvarmenett gjennom sentrale deler av Raufoss, da det ligger planer for utvikling av arealene som det vil være fornuftig å samkjøre slik fremføring med. Kommunen forventer et tett samarbeid med Eidsiva for å sikre at en eventuell etablering av fjernvarmenett i Raufoss samkjøres med kommunens egne utviklingsprosjekter i sentrum og at nødvendige hensyn tas i forbindelse med etableringen.

Kommunen påpeker at det underveis i prosessen har vært skissert en mulighet for å utnytte spillvarme fra produksjonsprosesser i næringsparken inn i varmeproduksjonen til fjernvarmeanlegget. En slik utnyttelse av spillvarme vil kunne gi prosjektet en særlig gunstig klimaprofil og løfte det betraktelig ut fra et helhetlig samfunnsnytteperspektiv. Det samme gjelder muligheten for fremtidig sammenkobling med Eidsivas fjernvarmeanlegg i Kallerud. Utnyttet på rett måte kan en slik sammenkobling gi samfunnsmessig gunstige virkninger gjennom å gjøre systemet fleksibelt når det gjelder valg av energikilde. En sammenkobling kan også utvide det aktuelle nedslagsfeltet for avtagere av fjernvarme fra anlegget og legge til rette for nye og tettere koblinger mellom de to byene.

Samlet sett mener kommunen at en fremføring av fjernvarme i Raufoss vil være positivt for byen og bringe med seg en fleksibilitet i valg av energibærer som kan være gunstig i et energimarked preget av betydelige fluktuasjoner.

Tiltakshavers kommentar på innkomne merknader

EBAS har kommentert innkomne merknader i brev av 09.11.2021. De opplyser at kryssing av Veltmannåa og Hunnselva primært vil skje via eksisterende bruer og etter godkjenning fra Statens Veivesen / vestre Toten kommune. Dersom det på et senere tidspunkt viser seg aktuelt med kryssing av elven eller legge fjernvarmerørene i vannet som kommer det til å søkes tillatelse om dette fra Fylkeskommunen.

EBAS opplyser at det ikke er registrert noen kulturminner der det er aktuelt å legge fjernvarmerørene. Hvis det blir funnet kulturminner ved utbygging vil EBAS kontakte fylkeskommunen for videre avklaringer.

Dersom fjernvarmerør skal etableres nærmere enn 30 meter fra jernbanespor vil EBAS kontakte Bane Nor for en avtale. Utbyggingen av fjernvarme på Raufoss må utføres i nært samarbeide med Vestre Toten kommune og der man prøver å få til fellesgrøfter der det er mulig. Når det gjelder eventuell tilknytningsplikt er det en sak som må diskuteres nærmere med kommunen.

Oppsummering fra de mottatte høringssvarene er at alle er positive og det ikke er noen motforestillinger mot at det gis konsesjon for det omsøkte tiltaket.

Møte og krav om tilleggsinformasjon

NVE gjennomførte 04.02.2022 møte med eier av næringsparken, konsesjonær i parken og EBAS. Vestre Toten kommune var også invitert, men kunne ikke stille. Møtet var begrunnet med NVEs ønske om å forstå sammenhengen mellom det ulike aktørene i de tilstøtende fjernvarmeanleggene, avtaler om eksterne varmeleveranser og for å kunne diskutere uklarheter i det fremlagte kundegrunnlaget i saken. Både under møtet og i påfølgende dialog har NVE bedt EBAS fremlegge tilleggsinformasjon om kundegrunnlaget i fjernvarmeanlegget og om oppklaringer tilknyttet kommunens ståsted rundt varmebehov i egne bygg og sannsynlig tidspunkt for tilknytning av fjernvarme. NVE har også satt krav om fremlegging av tilleggsinformasjon tilknyttet naturfare ved fjernvarmeutbygging.

EBAS har besvart NVEs krav om fremlegging av tilleggsinformasjon i flere runder. Avtaler og sammenhenger mellom de ulike fjernvarmeaktørene er beskrevet i felles brev, fremlagt 01.03.2022. Her fremkommer det at partene er enige i at den omsøkte løsningen er en rasjonell måte å dekke et fjernvarmepotensial i Raufoss sentrum, basert på eksisterende overskuddsvarme i næringsparken. Utfyllende informasjon om naturfare, varmebehov og kundegrunnlag i anlegget er fremlagt i epost av 23.08.2022.

Vestre Toten kommune har i brev av 01.07.2022 fremlagt sin vurdering av det fremlagte kundegrunnlaget i anlegget, samt varmebehov og sannsynlig tilknytningspunkt for egne bygg. Kommunen har også kommentert tema som naturfare, naturmangfold, kulturminner og innkomne merknader tilknyttet kryssinger av elver mm.

Med den fremlagte tilleggsinformasjonen vurderer NVE beslutningsgrunnlaget i saken til å være tilstrekkelig til at det kan fattes vedtak i saken.

NVEs vurdering

NVE konstaterer at den nåværende søknaden om fjernvarmekonsesjon knyttes til det samme området som EBAS søkte konsesjon for i 2009, i konkurranse med Daimyo Rindi Energi AS og Dalkia Norge AS. Alle de tre søknadene for dette området ble i sin tid avslått, som følge av manglende kundegrunnlag. NVE har hørt relevante parter, og ikke mottatt innspill tilknyttet det tidligere konkurranseforholdet.

Kundegrunnlaget i det omsøkte konsesjonsområdet skal dekkes av eksisterende varmeproduksjonsutstyr i den tilstøtende næringsparken, gjennom såkalt ekstern varmeleveranse. Dette medfører at store deler av kostnadene i anlegget allerede er tatt, og at partene vurderer dette som en bedriftsøkonomisk god løsning. Videre medfører det også at samfunnsøkonomien i prosjektet må vurderes ut ifra hva varmen i anlegget alternativt kan benyttes til i næringsparken. Å benytte denne varmen til fjernvarme i Raufoss sentrum er imidlertid vurdert som fordelaktig av både eiere av næringsparken,

fjernvarmekonsesjonær i næringsparken, tiltakshaver og Vestre Toten kommune. Overskuddsvarmen i næringsparken har etter det NVE forstår økt som følge av at bygg i næringsparken har blitt bedre isolert mm, og spillvarme har per i dag ikke noe opplagt bedre bruksområde enn i fjernvarme. NVE har på dette grunnlag ikke funnet det nødvendig å gjøre en bredere vurdering av dette.

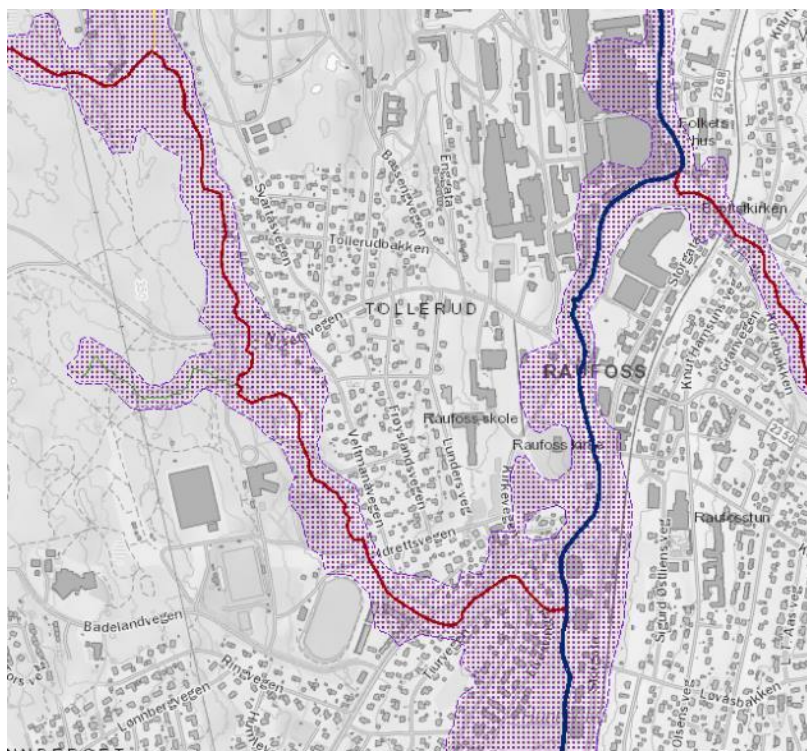
NVE konstaterer at kundegrunnlaget i Raufoss sentrum er vurdert av tiltakshaver som tilstrekkelig til utbygging av fjernvarme. Vestre Toten kommune har vurdert at kundegrunnlaget ligger lenger frem i tid enn EBAS, men stiller seg positive til utbyggingen. Etter NVEs vurdering er det rasjonelt å bygge ut fjernvarme i det aktuelle området, basert på ekstern varmeløseleveranse fra næringsparken, som i dag ikke har opplagte andre bruksformer. Vi legger til grunn at tiltaket på sikt kan bli tilknyttet fjernvarmeanlegget på Gjøvik, og påpeker kommunens innspill om å fokusere på økt bruk av spillvarme fra produksjonen i næringsparken, både i fjernvarme og lokalt energiforbruk av annet slag.

NVE minner om at vi ikke vurderer enkeltbygg i vår behandling av saken. Tilknytning av enkeltbygg skjer enten gjennom minnelige avtaler, eller ved at konsesjonær søker kommunen om tilknytningsplikt i medhold av plan- og bygningslovens bestemmelser. I sistnevnte tilfeller legger NVE til grunn at det gjennomføres god dialog mellom tiltakshaver, eier av bygg som søkes tilknyttet og fjernvarmekonsesjonær før tilknytningsplikt pålegges. Dette sikrer at den mest miljøvennlige varmeløsningen velges i det aktuelle tilfellet.

Det omsøkte konsesjonsområdet er i et relativt tettbebyggt strøk, der aktuelle områder er god belyst gjennom tidligere regulerings- og arealplaner mm. Tiltaket vil etter vår vurdering ikke gi vesentlige virkninger for verken kulturminner eller naturmangfold. Det har derfor ikke vært behov for en nærmere vurdering av prinsippene i naturmangfoldloven § 8–12. Dersom det i arbeidet med fjernvarmenettet støtes på mulige kulturminner skal arbeidet avsluttes og temaet avklares med kulturminnemyndigheten i tråd med konsesjonsvilkår i saken og kulturminnelovens bestemmelser.

I søknaden opplyses det ikke noe om naturfare tilknyttet fjernvarmeutbyggingen. NVE ba på dette grunnlag om informasjon tilknyttet dette tema i epost av 27.04.2022. Som svar på dette har EBAS i epost av 23.08.2022 fremlagt et notat som blant annet omtaler naturfare.

EBAS opplyser at det ved gjennomføring av forprosjektet vil bli tatt hensyn til grunnforhold og naturfare langs de planlagte fjernvarmetraseene. Ifølge NVEs kart Atlas 3.0 er deler av fjernvarmenettet innenfor flomaktsomhetsområde, se under. De opplyser derfor at de i videre detaljprosjektering vil benytte geoteknisk kompetanse for å sikre utbyggingen. Videre skriver de at fjernvarmerørene tåler å ligge i vann når man bruker spesielle dobbelttettende muffe. EBAS opplyser at det ifølge NVE Atlas ikke er registrert kvikkleira i området.

Figur 2, EBAS utklipp fra NVE Atlas – Flomaktsomhetsområde

NVE konstaterer at det er tiltakshavers ansvar å sørge for at både anlegget og tredjepart sikres mot naturfare i henhold til TEK17. Dette gjelder både for varmesentraler og fjernvarmenett. For kvikkleire gjelder også krav gitt i NVE sin veileder 1/2019 «Sikkerhet mot kvikkleireskred» (NVE Veileder).

Når det gjelder innspill om kryssing av Veltmannåa og Hunnselva ved graving konstaterer NVE at dette er avklart som ikke relevante forhold fra EBAS side, ettersom kryssing skal gjøres via eksisterende broer. Dersom det viser seg at dette ikke er tilfelle vil dette kreve avklaring, både fra relevante myndigheter og grunneiere. NVE presiserer i denne sammenheng vårt ansvar som konsesjonsmyndighet og vassdragsmyndighet, samt andre relevante fagmyndigheter, som fylkeskommunen og Statsforvalteren. I det tilfelle graving i elven likevel viser seg aktuelt, skal alle disse kontaktes for avklaring av lovverk.

Dersom fjernvarmerør skal etableres nærmere enn 30 meter fra jernbanespor skal EBAS kontakte Bane Nor for en avtale. NVE viser i denne sammenheng til gjeldende standard konsesjonsvilkår, som sier;

Konsesjonær må gjennom minnelige avtaler sørge for nødvendige rettigheter for fremføring av fjernvarmenett. Er det ikke mulig å inngå slik avtale kan det søkes om ekspropriasjon.

Før igangsetting av anleggsarbeider i nye områder skal konsesjonær kontakte kommune, fylkesmann, eier av vei og andre berørte for å avklare eventuelle virkninger for arealbruk og naturverdier, og undersøke muligheter for koordinering av fjernvarmerør med annen infrastruktur.

NVE legger til grunn at konsesjonær avklarer all utbygging i tråd med fastsatte vilkår. Dette kvitterer etter vår vurdering ut de innkomne merknadene til saken.

Oppsummering og om NVEs vedtak

Det omsøkte tiltaket er på mange måter en utvidelse av et eksisterende fjernvarmeanlegg, til tross for at anlegget fordeles på to konsesjoner. Utvidelser av et konsesjonsområde for fjernvarme ettersom nytt kundegrunnlag kommer til, er i tråd med NVEs praksis. Tiltaket vil i første omgang ikke utløse behov for ny installert effekt eller gi nevneverdige virkninger for det eksisterende fjernvarmeanleggets evne til å levere fornybar energi. På dette grunnlag mener NVE at det er rasjonelt å gi konsesjon som omsøkt.

NVE vil i dag gi EBAS konsesjon som omsøkt for å bygge og drive et fjernvarmeanlegg i Raufoss sentrum i Vestre Toten kommune. Tillatelsen er basert på søknad, innkomne merknader og fremlagt tilleggsinformasjon i saken og gitt i medhold av energiloven § 5-1.

Dagens konsesjonsvedtak med kartvedlegg er kun sendt tiltakshaver. Dette kan imidlertid også lastes ned på NVEs nettsted for saken;

<https://www.nve.no/330/A>

NVEs avgjørelse kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. Det henvises til konsesjonsdokumentet for nærmere beskrivelse av klageadgang.

NVE minner om at fjernvarmenett som er konsesjonsbehandlet er fritatt kommunal byggesaksbehandling, jfr. SAK10 § 4-3 «Unntak fra krav i Plan- og bygningslovgivningen for visse tiltak som behandles etter andre lover». Konsesjonær er selv ansvarlig for at alle krav til bygg i teknisk forskrift oppfylles så langt de passer.

Vilkår

Konsesjonen er gitt med standard vilkår. NVE minner i denne sammenheng om at konsesjonæren skal kontakte kommunen, eier av vei eller andre berørte før igangsetting av anleggsarbeider. Dette for å avklare eventuelle virkninger for arealbruk og naturverdier, og undersøke muligheter for koordinering av fjernvarmerør med annen infrastruktur.

Tillatelsen er gitt med vilkår om fremlegging av digitale kart for anlegget. NVE arbeider nå med å oppdatere våre kartdata, slik at også fjernvarme inkluderes på NVEs nettsted; <https://temakart.nve.no/>. Dette er et pågående arbeid, og NVE vil i første omgang kun legge ut konsesjonenes yttergrenser og lokalisering av varmesentraler. Senere kan det bli aktuelt også å synliggjøre konsesjongitt og installert effekt i varmesentraler. På dette grunnlag er det satt vilkår om at konsesjonær senest innen tre uker etter vedtaket skal

oversende Shape-filer som viser gjeldende konsesjonsområdets yttergrenser og konsesjonsgitte varmesentralers lokalisering.

Kartdataene i Shape-format skal ikke inneholde andre objekter, som arealbruksgrenser, kanter osv. Objektene trenger ikke å ha egenskaper annet en selve geometrien. Shapefilene må være georeferert i Euref'89 UTM sone 33 (wkid = 25833). Følgende filer i shape-datasettet må være med; .shp .dbf .shx .prj. Konsesjonsområder må leveres som polygoner (ikke linje eller polylinje). Varmesentraler må leveres som punkt. Om konsesjonær ikke har programvare/kompetanse til å levere de opplysninger vi ber om, skal denne informasjonen innhentes fra eksternt firma.

NVE pålegger herved EBAS underrette eventuelt berørte grunneiere/ rettighetshaverne og eventuelle andre som bør kjenne vedtaket. Underretningen skal inkludere opplysninger om klageadgang, klagefrist og retten til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningslovens krav. Kopi av underretningen skal sendes NVE.

Med hilsen

Svein Grotli Skogen
seksjonssjef

Jørgen Kocbach Bølling
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

EIDSIVA BIOENERGI AS

Kopimottakerliste:

STATENS VEGVESEN

ELVIA AS

Daimyo Rindi Energi AS

SOLØR BIOENERGI UTILITY SOLUTIONS AS

Oplandske Bioenergi AS

Vestre Toten kommune

Naturvernforbundet i Hedmark

BANE NOR SF

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

INNLANDET FYLKESKOMMUNE